نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران	نام درس: ادبیات فارسی۳
مقطع و رشته: دوازدهم تجربی و ریاضی	اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۸/ ۲۱
نام پدر:	اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران	ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح/ عصر
شماره داوطلب:	دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین	مدت امتحان :۴۵ دقیقه
تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه	امتحانات **نیمسال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۴-۱۴۰۵**	
	www.sarayedanesh.com	

	لطفاً پاسخ در همین برگه در جاهای مشخص شده با خودکار آبی نوشته شود.	بارم
۱	معنی لغات سوالات ۱ و ۲ را بنویسید. من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم	۰/۲۵
۲	سرد و سیه و خموش و آوند	۰/۲۵
۳	معنی «ویژگی نوعی مار سمی» برای کدام گزینه مناسب است؟ ☐الف) شرزه ☐ب) گرزه	۰/۲۵
۴	معادل معنایی «وجه معاش» در کدام گزینه وجود دارد؟ ☐الف) گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم ☐ب) وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد.	۰/۲۵
۵	در هریک از عبارات زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) تا وارهی از دم (ستوران/ سطوران) وین مردم نحس دیو مانند ..... ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (ثوابش/ صوابش)	۰/۵
۶	در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید. «صریر و تخت- مطاع و فرمانبردار- ضماد و مرحم – ارغند و قهرآلود- خوان و سفره – صلّانه صلّانه - ظنّ و گمان- سنا و سپاس- عزّ و ذلّ – باسق و بالیده»	۱
۷	غلط‌های املایی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید. الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ..... ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعراز کند	۰/۵
۸	در کدام گزینه واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوا دارد. هم آوای آن را بنویسید. الف) اتمام خاکریز روحیهٔ عجیبی در بین برادران جهادگر و رزمنده ایجاد کرد اما این کار شهید ساجدی را راضی نمی‌کرد. ب) دوستم احمدرضا را صدا می‌زنم و ماجرا را به او می‌گویم. تصمیم می‌گیریم برویم الاغی پیدا کنیم و مین‌ها را بار الاغ کنیم. گزینه: ..... هم‌آوا:	۰/۵
۹	با توجه به بیت «گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند» به سوالات پاسخ دهید. الف) جملهٔ «هسته یا پایه» کدام است؟ ..... ب) نقش «جانت اوّل» چیست؟ ..... ج) زمان فعل «سوزد» چیست؟	۰/۷۵
۱۰	در بیت زیر چه واژه‌ای حذف شده؟ نوع قرینه را مشخّص کنید. «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» واژهٔ حذف شده:..... نوع قرینه:.....	۰/۵
۱۱	نقش دستوری «نهفته» و «آن» در بیت «شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند» با کدام واژه‌ها در بیت زیر یکسان است؟ الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد ب) انصاف و عدل داشت موافق بسی چون فرخی موافق ثابت‌قدم نداشت نهفته: ..... آن:	۰/۵

www.amoozeshmelli.com

۱۲	نوع کاربرد «را» و نقش دستوری «ضمیر متصل» را در دو مصراع زیر مشخص کنید. الف) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم ..... ب) تا چشم بشر نبیندت روی	۰/۵
۱۳	با توجه به بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»: الف) نقش دستوری کلمات مشخّص شده چیست؟ سوخته: ..... جان:..... ب) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید. وابسته‌ساز:	۰/۷۵
۱۴	در ابیات زیر فعل‌های مشخّص‌شده را نظر کاربرد بررسی کنید. الف) گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیدست، جز نقشی ز پود و تار نیست الف)..... ب) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ب).....	۰/۵
۱۵	آرایه‌های (به جز جناس و مراعات نظیر)عبارت و ابیات زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است.) الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ۱-..... ۲-..... ب) نشاط غربت از دل کی برَد حبِّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحزن دارم ۱-..... ۲-..... ج) چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ ۱-..... ۲-.....	۱/۵
۱۶	آرایهٔ حسن تعلیل بیت «تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند» را توضیح دهید.	۰/۵
۱۷	آرایهٔ مشترک دو بیت زیر را بنویسید(با مشخص کردن واژه‌هایی که آرایه را پدید آوردند): الف)ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند ..... ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.....	۰/۵
۱۸	آرایهٔ «مجاز» و «تشبیه» را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت مجاز: ..... تشبیه:	۰/۵
۱۹	پدیدآورندگان آثار مقابل را بنویسید. الف) قصهٔ شیرین فرهاد ..... ب) روایت سنگرسازان۲	۰/۵
۲۰	جاهای خالی را کامل کنید. محمّدتقی بهار شعر دماوندیه را در قالب ..... در سال ..... هجری شمسی سرود.	۰/۵
۲۱	اشعار زیر را کامل کنید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ..... ب) ..... در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۱

www.amoozeshmelli.com

	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.	
۲۲	شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند	۰/۵
۲۳	هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد وانکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای	۰/۷۵
۲۴	در دفترِ زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۵
۲۵	این مدعیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۰/۷۵
۲۶	آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد کاو اهرمن است	۰/۵
۲۷	گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست	۱
۲۸	با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید. جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۰/۵
۲۹	در بیت زیر کدام موضوع محوری عصر مشروطه اشاره شده است؟ «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است»	۰/۵
۳۰	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ..... ب) با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند	۱
۳۱	بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به چه موضوعی اشاره دارد؟	۰/۵
۳۲	با توجه به بیت «ابر و باد و خورشید و فلک درکارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»: الف) مرجع ضمیر «تو» کیست؟ ..... ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.	۰/۵
۳۳	مفهوم عبارات زیر را بیان کنید. الف) با یک کاسه ماست، با آب یک دریاچه، دوغ درست کردن: ..... ب) کاچی به از هیچی:	۰/۵
۳۴	مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید. - گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی - دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۰/۵

پایان

www.amoozeshmelli.com

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران

دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین

کلید سؤالات میان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

نام درس: ادبیات فارسی۳

تاریخ امتحان:۱۴۰۴/۸/ ۲۱

ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح/ عصر

مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	دورویی، نیرنگ ۰/۲۵	
۲	آویخته، معلّق ۰/۲۵	
۳	گرزه ۰/۲۵	
۴	ب) وظیفه ۰/۲۵	
۵	الف) ستوران ۰/۲۵ ب) صوابش ۰/۲۵	
۶	سریر ۰/۲۵ مرهم ۰/۲۵ سلانه سلانه ۰/۲۵ ثنا ۰/۲۵	
۷	الف) اساس ۰/۲۵ ب) اعراض ۰/۲۵	
۸	الف) ۰/۲۵ راضی ۰/۲۵	
۹	الف) سوزد جانت ۰/۲۵ ب) مفعول ۰/۲۵ ج) مضارع اخباری۰/۲۵	
۱۰	فراغت ۰/۲۵ لفظی ۰/۲۵	
۱۱	الف) نهفته: نزدیک(هردو مسند) ۰/۲۵ ب) آن: ثابت قدم (هر دو صفت) ۰/۲۵	
۱۲	الف) مفعول ۰/۲۵ ب) مضاف الیه ۰/۲۵	
۱۳	سوخته: مضاف الیه ۰/۲۵ جان: نهاد ۰/۲۵ وابسته ساز: که ۰/۲۵	
۱۴	الف) نیست: اسنادی ۰/۲۵ ب) است: غیر اسنادی ۰/۲۵	
۱۵	الف) جناس ۰/۲۵ کنایه ۰/۲۵ ب) تلمیح ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵ ج) تلمیح ۰/۲۵ اسلوب معادله ۰/۲۵	
۱۶	شاعر دلیل برآمدگی و مرتفع بودن قله دماوند را مرهمی (کافوری) دانسته که بر روی ورم و زخم نهاده شده است. ۰/۵	
۱۷	الف) مشت زمین ۰/۲۵ ب) استعاره: فرش زمردین۰/۲۵	
۱۸	الف) تشبیه: آن خانه بیت الحزن است ۰/۲۵ ب) مجاز: جامعه (مجاز از انسان) ۰/۲۵	
۱۹	الف) فرهاد عربلو ۰/۲۵ ب) عیسی سلمانی لطف آبادی ۰/۲۵	
۲۰	قصیده ۰/۲۵ - سال ۱۳۰۱ ۰/۲۵	
۲۲	ای دماوند که مانند قلبِ روزگار هستی با آتشفشان درونت فوران کن و مگذار که آتش درونت (خشم تو) پنهان بماند. ۰/۵	
۲۳	هیچ نقاشی وجود ندارد که بتواند تصویر تو را نقاشی کند؛ زیرا آن کس که تو را می‌بیند، حیران و از خود بی‌خود می‌شود. ۰/۷۵	
۲۴	هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵	

www.amoozeshmelli.com

۲۵	کسانی که ادّعا می‌کنند وجود حق را درک کرده‌اند، در حقیقت او را نشناخته‌اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می‌برند از خود بی خود می‌شوند و دیگران نمی‌توانند از آن‌ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵
۲۶	آن کسی را که در این مملکت به عنوان پادشاه خود قرار دادیم، امروز برای ملّت ایران یقین حاصل شد که او شیطان است. ۰/۵
۲۷	محتسب گفت: افراد هشیار باید انسان مست را مجازات شرعی کنند. مست گفت در این جامعه همه انسانها مست و از خود بی خود هستند. ۱
۲۸	جان‌فشانی در راه وطن و آزادی ۰/۵
۲۹	بیگانه ستیزی ۰/۵
۳۰	الف) آرامش و قناعت داشتن در عین فقر و نداری ۰/۲۵ ب) بلند و مرتفع بودن قلهٔ دماوند ۰/۲۵
۳۱	رشوه خواری ۰/۵
۳۲	الف) انسان ۰/۲۵ ب) غفلت نورزیدن آدمی در برابر خداوند ۰/۲۵
۳۳	الف) کار غیر ممکن انجام دادن ۰/۲۵ ب) کم یک چیز بهتر از نبود آن است ۰/۲۵
۳۴	کمال بخشی عشق یا عشق آدمی را به بالاترین مقام می‌رساند. ۰/۵

جمع بارم :۲۰نمره	نام و نام خانوادگی مصحح :	امضاء:

www.amoozeshmelli.com